

LEHDISTÖTIEDOTE nro 76/24

Luxemburgissa 30.4.2024

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-178/22 | Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

Yksityiselämä ja vakavien rikosten syyteharkinta: tuomioistuimella, joka on toimivaltainen myöntämään luvan saada puhelutietoja sellaisen rikoksen tekijöiden tunnistamiseksi, jonka syyteharkintaa varten kansallisessa laissa säädetään tällaisesta tietojensaannista, on oltava valtuus evätä tietojensaanti tai rajoittaa sitä

Italian lain mukaan törkeä varkaus kuuluu rikoksiin, joiden perusteella sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajalta voidaan saada puhelutietoja tuomioistuimen etukäteen antamalla luvalla. Unionin tuomioistuin katsoo, että oikeus saada tällaiset tiedot voidaan myöntää vain sellaisten henkilöiden tietoihin, joiden epäillään osallistuneen vakavaan rikokseen, ja täsmentää, että jäsenvaltioiden tehtävänä on määritellä "vakavat rikokset". Tuomioistuimella, joka on toimivaltainen myöntämään tietojensaannin, on kuitenkin oltava valtuus evätä tietojensaanti tai rajoittaa sitä, jos se toteaa, että tietojensaannin aiheuttama puuttuminen yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojelua koskeviin perusoikeuksiin on vakava, kun kyseinen rikos ei selvästikään ole vakava, kun otetaan huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa vallitsevat yhteiskunnalliset olosuhteet.

Kahta törkeää matkapuhelinvarkautta koskevan rikosoikeudellisen tutkinnan yhteydessä syyttäjä (Bolzano) pyytää italialaiselta tuomioistuimelta lupaa hankkia kaikilta puhelinyhtiöiltä varastettujen puhelinten puhelutiedot varkauden tekijöiden tunnistamiseksi. Italialainen tuomioistuin epäilee, onko Italian laki, johon kyseinen pyyntö perustuu, yhteensopiva sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin¹ kanssa, koska kyseinen laki koskee syyteharkintaa rikoksista, jotka aiheuttavat vain vähäistä yhteiskunnallista häiriötä eivätkä oikeuta vakavaa puuttumista yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojelua koskeviin perusoikeuksiin, ja koska Italian tuomioistuimilla ei ole lainkaan harkintavaltaa kyseisen rikoksen konkreettisen vakavuuden osalta.

Unionin tuomioistuin toteaa tuomiossaan, että oikeuden saada puhelutietoja aiheuttama puuttuminen näihin perusoikeuksiin voidaan luokitella vakavaksi, ja vahvistaa, että tällainen tietojensaanti voidaan myöntää vain sellaisten henkilöiden tietojen osalta, joiden epäillään osallistuneen vakavaan rikokseen. Se täsmentää, että jäsenvaltioiden tehtävänä on määritellä "vakavat rikokset" kyseisen direktiivin soveltamiseksi. Rikosoikeus kuuluu nimittäin jäsenvaltioiden toimivaltaan siltä osin kuin unioni ei ole antanut asiaa koskevia säännöksiä.

Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan saa vääristellä tätä käsitettä tai laajemmin vakavan rikollisuuden käsitettä sisällyttämällä siihen rikoksia, jotka eivät selvästikään ole vakavia, kun otetaan huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa vallitsevat yhteiskunnalliset olosuhteet, vaikka kyseisen jäsenvaltion lainsäätäjä on säätänyt niiden osalta rangaistukseksi vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistuksen. Unionin tuomioistuin täsmentää tältä osin, että kynnyks, joka on vahvistettu viittaamalla tällaiseen rangaistukseen, ei vaikuta tältä osin liian alhaiselta. Sellaisen kynnyksen vahvistaminen, josta lähtien rikoksesta säädetty vankeusrangaistus on peruste rikoksen luokittelulle vakavaksi rikokseksi, ei lisäksi ole välttämättä suhteellisuusperiaatteen vastaista.

Erityisesti sen tarkistamiseksi, ettei tällaista vääristelyä ole tapahtunut, on kuitenkin olennaista, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten oikeus saada säilytettyjä tietoja, kun siihen sisältyy vaara vakavasta puuttumisesta kyseisen henkilön perusoikeuksiin, edellyttää joko tuomioistuimen tai riippumattoman hallintoelimen etukäteisvalvontaa.

Lisäksi tätä etukäteisvalvontaa suorittavalla tuomioistuimella tai riippumattomalla hallintoelimellä on oltava valtuus evätä tiedonsaanti tai rajoittaa sitä, kun se toteaa, että tällainen tiedonsaanti merkitsisi vakavaa puuttumista perusoikeuksiin, ja kun se katsoo ilmeiseksi, että kyseinen rikos ei tosiasiallisesti kuulu vakavan rikollisuuden alaan, kun otetaan huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa vallitsevat yhteiskunnalliset olosuhteet. Sen on nimittäin pystyttävä turvaamaan oikeudenmukainen tasapaino tutkinnan tarpeiden ja yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojelua koskevien perusoikeuksien välillä.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Tuomion koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 12.7.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2002/58/EY](#).